[2019] 8 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 883

ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ

ਬਨਾਮ

ਡਾਕਟਰ ਵਸੰਤੀ ਵੀਰੇਸੇਕਰਨ

(2009 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 8626)

ਜੁਲਾਈ 01, 2019

[ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ ਅਤੇ ਅਜੈ ਰਸਤੋਗੀ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ, 1894 - ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਲਪਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ - ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਅਤੇ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1894 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤਹਿਤ 'ਮਾਸ ਰੈਪਿਡ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸਿਸਟਮ' (MRTS) ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ- ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਰਾਹੀਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ - ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਰੇਲਵੇ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਦਲਵੀਂ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ: ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਐਕੁਆਇਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸਥਿਤ ਸਨ - ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰੇਲਵੇ ਮੰਤਰਾਲੇ

ਵੱਲੋਂ MRTS (ਰੇਲਵੇ) ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ - ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਲਪਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਜਨਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ - ਅਜਿਹੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਵਿਕਲਪਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ, 1894 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ– ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

XXXXXX

ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਕਿਹਾ : 1. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸਥਿਤ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰੇਲਵੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ MRTS (ਰੇਲਵੇ) ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਲਪਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਜਨਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਥਾਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਜੇ ਵੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ,

ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਜੋਂ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ (ਵਾਂ) ਨੂੰ ਵਿਕਲਪਕ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਹਦਾਇਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਊ ਰੇਵੇਰਾ ਕੋਪ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੁਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਰਾਜ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਕ ਜਗ੍ਹਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸ਼ਰਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਕ ਜਗ੍ਹਾ ਜਾਂ ਫਲੈਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਵੀਂ ਜਗ੍ਹਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 9] [895-F-H; 896-A-C]

2. ਫਿਰ, ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਮ. ਭਾਸਕਰਨ ਪਿਲਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਅਣਵਰਤੀ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕੁਆਇਰ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਣਵਰਤੀ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਿਰਫ ਜਨਤਕ ਨਿਲਾਮੀ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਉੱਚ ਮੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਲਾਭ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਇਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਐਲ. ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰਨ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜੋ ਰਾਜ ਨੂੰ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਵਾਪਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ

ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਐਕੁਆਇਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

XXXXXX

3. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਿੰਤਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਰਾਜ ਨੀਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਖਤਿਆਰੀ ਕੋਟੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ (ਵਾਂ) ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਨੁਸਾਰ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2019 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੂ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ R4, R5 ਅਤੇ R6 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਸੰਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 11] [897-C]

4. ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਚਾਰਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, LIG/MIG ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਲਪਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਨੀਤੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਹ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਰਾਜ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ (ਰੇਲਵੇ) ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ MRTS ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ (ਵਾਂ) ਨੂੰ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਢੁਕਵਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ

ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਹਤ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। [ਪੈਰਾ 12] [897-D-F]

ਨਿਊ ਰੇਵੇਰਾ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ **(1996) 1 SCC 731: [1995] 6 Suppl. SCR 169;** ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਮ. ਭਾਸਕਰਨ ਪਿਲਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ **(1997) 5 SCC 432: [1997] 1 Suppl. SCR 87;** ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਐਲ. ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰਨ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2010) 2 SCC 786;** ਵੀ ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ **(2012) 12 SCC 133: [2012] 10 SCR 603** - **'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।**

ਭਰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ **(1988) 4 SCC 534: [1988] 2 Suppl. SCR 1050** - **ਅਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ।**

XXXXXX

ਹੰਸਰਾਜ ਐਚ. ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ **(1993) 3 SCC 634: [1993] 1 Suppl. SCR 216;** ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਿਸਤਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ **(1986) 4 SCC 251: [1986] 3 SCR 743;** ਐਸ.ਬੀ. ਕਿਸ਼ੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ **AIR 1991 SC 90** - **ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।**

ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੇਸ ਹਵਾਲਾ		
[1993] 1 Suppl. SCR 216	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 2
[1986] 3 SCR 743	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 9

[1995] 6 Suppl. SCR 169	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 9
[1997] 1 Suppl. SCR 87	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 10
(2010) 2 SCC 786	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 10
[2012] 10 SCR 603	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 10
[1988] 2 Suppl. SCR 1050	**ਅਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ**	ਪੈਰਾ 14
AIR 1991 SC 90	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 15

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2009 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ (s) 8626

ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 28.04.2006 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ 2006 ਦੇ W.P. ਨੰਬਰ 11907 ਵਿੱਚ।

ਨਾਲ

ਸੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 8625/2009, ਸੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 8627/2009 ਅਤੇ ਸੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 8630/2009

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਵੀ. ਗਿਰੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸੀ. ਪਰਮਾਸਿਵਮ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪੁਰਬਿਤਾ ਮਿੱਤਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਧਾ ਅਤੇ ਕੇ.ਵੀ. ਵਿਜੇਕੁਮਾਰ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਏ. ਮਰਿਆਰਪੂਥਮ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਅਰੁਣਾ ਮਾਥੁਰ, ਅਵਨੀਸ਼ ਅਰਪੂਥਮ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੁਰਾਧਾ ਅਰਪੂਥਮ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੇਤੰਜਲੀ, ਆਰ. ਅਯਾਮ ਪੇਰੂਮਲ, ਸੀ. ਪਰਮਾਸਿਵਮ, ਐਮ. ਯੋਗੇਸ਼ ਖੰਨਾ, ਮੈਸਰਜ਼ ਅਰਪੂਥਮ ਅਰੁਣਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਵੀ. ਰਾਮਾਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾਂ ਹੇਠ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.

1. ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 28 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2006 ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ (ਵਾਂ) ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਸਬੰਧਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਚਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਵਰਣਨ ਤੋਂ ਇੱਕ ਆਮ ਤੱਥ ਇਹ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਅਤੇ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ 1894 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਤਹਿਤ "ਮਾਸ ਰੈਪਿਡ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸਿਸਟਮ" (ਸੰਖੇਪ **ਵਿੱਚ "MRTS"**) ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ **"1894 ਐਕਟ"**)। ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈ। ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਸ਼ਾ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

XXXXXX

ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਡਾਕਟਰ ਵਸੰਤੀ ਵੀਰਾਸੇਕਰਨ [ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.] 887

2. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਬੰਧਤ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ (ਵਾਂ) ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 12 ਦਸੰਬਰ, 2003 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ **ਹੰਸਰਾਜ ਐਚ. ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ**[1] ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਜੋਂ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਰਾਹੀਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ- 1993 AIR SCW 2938 ਵਜੋਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਹੈ)। ਉਪਰੋਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

5. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ AIR 1986 SC 2025, AIR 1988 SC 2181, AIR 1991 SC 90 ਅਤੇ AIR SCW 1993 @ 2923 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸਕੀਮ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਅਤੇ ਤੱਥ ਹੈ।

6. ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੱਢੀਆਂ ਗਈਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਰਾਹੀਂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

7. ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਊਸਿੰਗ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਮਕਾਨ ਸਾਈਟਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੇਲਵੇ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਲਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ 1993 AIR SCW 2938 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

---

[1] (1993) 3 SCC 634

XXXXXX

8. ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਉਪਰੋਕਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

3. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ(ਵਾਂ) ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕੀਤੀ। ਆਖਰਕਾਰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 26 ਮਈ, 2005 ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। 2009 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 8625 ਅਤੇ 2009 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 8630 ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਇੱਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਸਰਕਾਰ

ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ
ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ
ਸਕੱਤਰੇਤ, ਚੇਨਈ -9

From
ਤਿਰੂਲਾਲ ਰਾਵਣ ਸਾਈਂ ਵਿੱਚ,
ਆਈ.ਏ.ਐਸ.
ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ

ਪੱਤਰ
ਨੰਬਰ 41629/UD3(2)/2003-13

ਮਿਤੀ: 26.05.2005

To
ਥਿਰੂ ਪੀ. ਅਰੀਵੁਦੈਨੰਬੀ,
MIG ਨੰਬਰ 3, ਸੈਂਥੋਮ ਹਾਈ
ਸੜਕ
ਫੋਰਸ਼ਰੇ ਅਸਟੇਟ,
TNH ਬੋਰਡ,
ਚੇਨਈ-600028.

ਟੀ.ਐਮ.ਟੀ. ਐਸ. ਸੁਲੋਚਨਾ,
19, ਲੀਥ ਕੈਸਲ ਸਟ੍ਰੀਟ,
ਸੀ ਵਿਊ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ,
ਸੈਂਥੋਮ,
ਚੇਨਈ-600028

XXXXXX

ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਡਾਕਟਰ ਵਸੰਤੀ ਵੀਰਾਸੇਕਰਨ [ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ.] 889

ਸਰ/ਮੈਡਮ,

ਵਿਸ਼ਾ : ਲੈਂਡ ਐਕੁਆਇਰ-ਮਾਸ ਰੈਪਿਡ ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਿਟ ਸਿਸਟਮ-ਮਾਸ ਰੈਪਿਡ ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਿਟ ਸਿਸਟਮ-5445 ਵਰਗ ਫੁੱਟ ਦੇ ਐਸ.ਨੰਬਰ 300/12 ਲਈ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ। ਟੀ.ਐਮ.ਐਸ. ਸੁਲੋਚਨਾ ਐਸ.ਨੰਬਰ 300/13 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ 5554

ਵਰਗ ਫੁੱਟ ਲੰਬਾ ਹੈ। ਥਿਰੂ ਪੀ. ਅਰੀਵੁਦੈਨੰਬੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ- ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਬੇਨਤੀ।

1. WPMP ਨੰਬਰ 23077, 2003 ਅਤੇ W.P. ਨੰਬਰ 3372/2003 ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 01.12.2003 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

2. ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 12.12.2003 ਨੂੰ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ.ਐਮ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 28883/2003 ਵਿੱਚ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 3372/2003 ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

3. ਤੁਹਾਡੇ ਵਕੀਲ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਮਿਤੀ 10.11.2004

4. ਤੁਹਾਡੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 01.08.2004, 21.02.2005 ਅਤੇ 21.04.2005

5. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 04.03.2005 ਅਤੇ 18.03.2005 W.P. ਨੰਬਰ 7469/2005 ਵਿੱਚ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ W.P.M.P. 23078/2003 ਅਤੇ 11290/2003 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

2. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੂਜੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਊਸਿੰਗ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਮਕਾਨ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ

ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਤੁਹਾਡੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਯਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ।

3. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਰਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੋੜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ 1/2003 ਵੀ 08.01.2003 ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 16929/99 ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ। ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ 10.10.2002 ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੀ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ.ਨੰਬਰ 141183/2000 ਅਤੇ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ.ਨੰਬਰ 15974/2000 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ.ਨੰਬਰ 36980/2002 ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਜਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਅਫਸਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਸ ਰੈਪਿਡ ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਿਟ ਸਿਸਟਮ ਸਕੀਮ ਲਈ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ (ਰੇਲਵੇ) ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

XXXXXX

4. ਤੁਸੀਂ ਤੀਜੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ 4 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਭੇਜੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਤੁਹਾਡੀ ਬੇਨਤੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ

ਫਿਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਮਾਣਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਿਤੀ 04.03.2005 ਦੇ ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਤੇ 18.03.2005 ਨੂੰ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਰਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਢੁਕਵੇਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਪੂਰੇ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ।

5. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ/ਚੇਨਈ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ ਸਕੀਮ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਹਾਡੀ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਉੱਠੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਚੇਨਈ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਐਕਵਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਸ ਰੈਪਿਡ ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਿਟ ਸਿਸਟਮ ਲਈ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ (ਰੇਲਵੇ) ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੇਲਵੇ ਯੋਜਨਾ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਐਸ.ਨੰਬਰ 300/12 ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 5445 ਅਤੇ 5554 ਵਰਗ ਫੁੱਟ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਰਸਮਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਾਸ ਰੈਪਿਡ ਟ੍ਰਾਂਜ਼ਿਟ ਸਿਸਟਮ ਲਈ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ (ਰੇਲਵੇ) ਕੋਲ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਚੇਨਈ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

6. ਇਸ ਲਈ, ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਜਾਇਜ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਤੁਹਾਡੀ ਬੇਨਤੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਆਪਜੀ ਦਾ ਵਿਸਵਾਸ਼ਪਾਤਰ

SD/-

ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਲਈ।

XXXXXX

ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਪੀ ਕਰੋ:

ਮੈਂਬਰ-ਸਕੱਤਰ, ਚੇਨਈ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ, ਚੇਨਈ-8

ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ, ਚੇਨਈ-35

ਚੇਨਈ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਸਿੰਗਾਰਾਵੇਲਰ ਮਾਲੀਗਾਈ, ਰਾਜਾਜੀ ਸਲਾਈ, ਚੇਨਈ-।

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ (ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ) MRTS, ਤਿਉਰਮਾਈਲਾਈ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ, ਮਯਲਾਪੁਰ, ਚੇਨਈ-4

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ (ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ), ਚੇਨਈ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ, ਚੇਨਈ-8 (ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ)।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹੋਰ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਵੀਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 26 ਮਈ, 2005 ਦੇ ਸੰਚਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ(ਵਾਂ) ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਆਂ) ਦੇ ਸਮਾਨ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

4. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਬੰਧਤ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ (ਵਾਂ) ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਜੋ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 6 ਅਤੇ 7 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 8 ਅਤੇ 9 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਸੀ:

"6. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਅੰਤਿਮ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ/ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕੁਆਇਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਵੀ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਐਮ.ਆਰ.ਟੀ.ਐਸ. ਸਕੀਮ ਨਾਮਕ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਐਕੁਆਇਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ

ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ 12.12.2003 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਦਰਅਸਲ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ 1993 AIR SCW 2923 (ਸੁਪਰਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। **ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ 12.12.2003 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਰੇਲਵੇ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਦਲਵੀਂ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।** ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, 2005 ਦੇ W.P. ਨੰਬਰ 39279 ਵਿੱਚ, ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੇ 12.12.2003 ਦੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ 12.12.2003 ਨੂੰ ਵੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 18.4.2005 ਨੂੰ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

XXXXXX

7. ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕੁਆਇਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਸਟੈਂਡ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਪਲਾਟ ਗੁਆ ਦਿੱਤੇ ਸਨ; **ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 12.12.2003 ਦੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅਧੀਨ ਬਰਾਬਰ ਵਿਕਲਪਕ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ;** ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ 2005 ਦੇ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 39279 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 26.5.2005 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਰੱਦ

ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 2006 ਦੇ W.P.ਨੰਬਰ 11907 ਅਤੇ 11908 ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ 12.12.2003 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

8. ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ:-

(i) ਸਰਕਾਰ, ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਭੂਮੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ, ਫੋਰਟ ਸੇਂਟ ਜਾਰਜ, ਚੇਨਈ-9 ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅੱਠ ਹਫਤਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ/ਸਿਟੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਲਗਭਗ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਵੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ।

(ii) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ।

9. ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਖ਼ਰਚਾ ਨਹੀਂ। ਜੁੜੀਆਂ ਫੁੱਟਕਲ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

XXXXXX

5. ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਸੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ MRTS ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ (ਰੇਲਵੇ) ਦੇ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਇਸ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਹਨ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 12 ਦਸੰਬਰ, 2003 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਬੰਧਤ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਦੇਸ਼ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜਾਂ ਰੇਲਵੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ MRTS (ਰੇਲਵੇ) ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਨੀਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਕ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਰਾਹੀਂ ਵਾਧੂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਿਆਇਤ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ (ਆਂ) ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਣ ਵਜੋਂ ਵੀ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

6. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ (ਵਾਂ) ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ 12 ਦਸੰਬਰ, 2003 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਰਾਜ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਰਾਜ ਲਈ

ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਕਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ (ਵਾਂ) ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਵਿਕਲਪਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਲਈ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ (ਵਾਂ) ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੀ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

7. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ. ਗਿਰੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ (ਆਂ) ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਏ. ਮਰਿਆਰਪੂਥਮ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

XXXXXX

8. ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 12 ਦਸੰਬਰ, 2003 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰਾਜ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮੋਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਊਸਿੰਗ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਜੋਂ ਵਿਕਲਪਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ (ਵਾਂ) ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ (ਵਾਂ) 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ

ਨਿਰਦੇਸ਼ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਜਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨੀਤੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਰੰਤਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਗਲਤੀ ਹੈ।

9. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੀ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਕਿਉਂਕਿ, **ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਿਸਤਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ[2] ਵਿੱਚ,** ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਸ ਨੇ ਮੇਰਠ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 9 ਅਤੇ 10 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"9. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਮਕਾਨ ਜਾਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰਠ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਰਨ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਮੇਰਠ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਕੁਝ ਰਾਹਤ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 1957 ਦੀ ਧਾਰਾ 21 (2) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

XXXXXX

21. (2) ਉਪ-ਧਾਰਾ 1 ਅਧੀਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੰਨੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੇ ਉਹ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਛੁਕ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੋ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੀਮਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵਾਜਬ ਲੋੜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੈ:

---

[2] (1986) 4 SCC 251

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੇਚ ਕੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੇ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ।

10. ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਮੌਜੂਦਾ ਐਕੁਆਇਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਪਰ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਕਾਸ

ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵੱਡੀ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰਠ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਹਰੇਕ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਵਾਜਬ ਆਕਾਰ ਦੀ ਮਕਾਨ ਸਾਈਟ ਜਾਂ ਦੁਕਾਨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਕਾਨ ਜਾਂ ਦੁਕਾਨ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭੂਮੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸਥਿਤ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰੇਲਵੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵੱਲੋਂ MRTS (ਰੇਲਵੇ) ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਲਪਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰੇਲਵੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਜਨਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਥਾਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਜੇ ਵੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਜੋਂ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ (ਵਾਂ) ਨੂੰ ਵਿਕਲਪਕ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਹਦਾਇਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਨੂੰ **ਨਿਊ ਰੇਵੇਰਾ ਕੋ-ਆਪ੍ਰੇਟਿਵ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸੋਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ** ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਰਾਜ ਇਕ ਵਿਕਲਪਕ ਜਗ੍ਹਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜ਼ਮੀਨ

ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸ਼ਰਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਕ ਸਾਈਟ ਜਾਂ ਫਲੈਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਵੀਂ ਜਗ੍ਹਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰੇਗਾ।

XXXXXX

10. ਫਿਰ, **ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਐਮ. ਭਾਸਕਰਨ ਪਿਲਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ**[4] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਅਣਵਰਤੀ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕੁਆਇਰ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਣਵਰਤੀ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਿਰਫ ਜਨਤਕ ਨਿਲਾਮੀ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਉੱਚ ਮੁੱਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਲਾਭ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਇਕ ਹੋਰ **ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਐਲ. ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰਨ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ**[5], ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਨਤਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜੋ ਰਾਜ ਨੂੰ ਮਾਰਕੀਟ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਵਾਪਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਐਕੁਆਇਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ **ਵੀ. ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ**[6] ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪੈਰਾ 31 ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

"31. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕਰ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ। ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਗੈਰ-ਮੁਫਤ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਰਾਜ ਕੋਲ ਨਾ ਤਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੁਬਾਰਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੋਧ ਨਾ ਹੋਵੇ।"

---

[3] (1996) 1 SCC 731

[4] (1997) 5 SCC 432

[5] (2010) 2 SCC 786

[6] (2012) 12 SCC 133

XXXXXX

11. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਿੰਤਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਰਾਜ ਨੀਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ

ਨੂੰ ਅਖਤਿਆਰੀ ਕੋਟੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ (ਵਾਂ) ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਨੁਸਾਰ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2019 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਾਧੂ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ R4, R5 ਅਤੇ R6 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਸੰਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ।

12. ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਚਾਰਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, LIG/MIG ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਲਪਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਨੀਤੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਹ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਰਾਜ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ (ਰੇਲਵੇ) ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ MRTS ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ (ਵਾਂ) ਨੂੰ 1894 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਢੁਕਵਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਹਤ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

13. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਜੋਂ ਵਿਕਲਪਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਨੀਤੀ ਸਾਲ 2011 ਤੋਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ (ਵਾਂ) ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸਾਲ 2006 ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ

ਲਿਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਕਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਉਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਸ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ (ਰੇਲਵੇ) ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ (ਵਾਂ) ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

XXXXXX

14. ਦੂਜਾ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ, **ਭਾਰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ**[7] **ਵਿੱਚ,** ਜ਼ਮੀਨ ਉਦਯੋਗਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 18 ਵਿਚਲੇ ਕਥਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਰੇਲਵੇ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਕਤ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਵਿਕਲਪਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਕੋਈ ਨੀਤੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਵਿਕਲਪਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣ ਸਿਰਫ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਕੇ ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਉਹ ਵਿਕਲਪਕ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। **ਐਸ.ਬੀ. ਕਿਸ਼ੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ**[8] **ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ,** ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਲਪਕ

ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸਥਾਨ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਨੀਤੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੰਸਰਾਜ **ਐਚ. ਜੈਨ** (supra) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਵਿਕਲਪਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲਾ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 33 ਤੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

15. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ (ਵਾਂ) ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

16. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 28 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2006 ਨੂੰ 2005 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 39279, 2006 ਦੇ 11907, 2006 ਦੇ 11908 ਅਤੇ 2006 ਦੇ 19029 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਪਰੋਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਰੀਆਂ ਬਕਾਇਆ ਅੰਤਰਿਮ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi